

Willem Johannes Hardam is geboren op 7 juni 1919 in Alblasserdam. Hij was de zoon van Jan Hardam (1882-1932) en Cornelia Schook (1882). Hij had een broer Jan Cornelis Willem (1917) en een zusje C.M. Het gezin was hervormd.

Op 16 december 1936 werd in Kinderdijk Groep 1 Louis Wesselsgroep opgericht. Er werd begonnen met verkenner, maar al binnen jaar kwamen ook de stam en de welpen van de grond. Wim was in 1937 patrouilleleider bij de sperwerpatrouille. Zijn broer Jan kreeg, samen met hopman de Jager, in maart 1937 zijn erkenning als vaandrig (scoutsleiding) bij de groep. De stam van de groep heette de Kid Carsonstam en werd op een gegeven moment zo groot dat met twee ploegen gestart werd. Wim werd voortrekker en werd in januari 1938 assistent ploegleider van ploeg II, samen met Andre Doedeys als ploegleider. Een jaar later was hij ploegleider bij de stam. De groep gaf, in eerste instantie samen met de Fridtjof Nansengroep uit Rotterdam Zuid, het groepsblad de Berkenbast uit. In oktober 1938 verscheen het eerste nummer van het eigen clubblad De Molenwiek, dat al snel samen met de afdeling Kinderdijk van het NPG werd uitgegeven. Groep 1 was onderdeel van district Rotterdam (groepsnummer 32) en werd vlak voor de oorlog onderdeel van nieuwe district Dordrecht.

Willem was elektricien van beroep en na het overlijden van zijn vader kostwinner. Hij woonde met de familie op West-Kinderdijk 317 in Alblasserdam.

In januari 1942 verklaarde Duitsland dat het noodzakelijk was arbeiders uit de bezette gebieden te verplichten voor de Duitse oorlogsindustrie te werken. In die maand werd in Nederland de Nederlandse Arbeidsdienst ingesteld. Jonge mannen moesten voor deze dienst hun arbeidsdienstplicht vervullen. Nederlandse werklozen waren al vóór die tijd verplicht om werk in Duitsland aan te nemen als ze steun of een uitkering ontvingen. In mei 1943 voerde de bezetter in Nederland officieel de Arbeitseinsatz in. Alle jongemannen tussen de achttien tot vijfendertig jaar kregen een oproep om zich te melden. Omdat dit niet genoeg werkkrachten opleverde, besloten de Duitsers om de leeftijdscategorie te verruimen naar zeventien tot veertig jaar. Ook werden er razzia's gehouden waarbij mensen opgepakt werden die daarna in Duitsland tewerkgesteld werden. Veel jongeren doken onder om aan de Arbeitseinsatz te ontkomen. Hij werd op 4 juli 1942 tewerkgesteld bij Kurbelwellenwerk G.m.b.H. in Glinde, Hamburg. Hij woonde toen in Lager Wiesenfeld in Glinde.

Hij kwam om door een val uit een 6 m hoge kraan op 18 juni 1943 in Glinde bij Hamburg en werd in eerste instantie op het Evang. Kirchhof in Reinbek bij Hamburg begraven. Op het kruis stond: 'Hier rust in vrede ons aller vriend Willem Hardam'. Hij werd op 17 november 1951 herbegraven op het erehofje op de Gemeentelijke Begraafplaats in

Alblasserdam. Zijn naam staat op het Oorlogsmonument in Alblasserdam.

Meer informatie

[Weest paraat; officieel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 22, 1937, no. 3, 1937 » 1937-03 - Pag. 30 | Delpher](#)

["De huifkar"; algemeen maandblad van en voor voortrekkers der Nederlandsche Padvindersbeweging, jrg 6, 1938, no. 61, 1938 » 1938-06 - Pag. 11 | Delpher](#)

[Willem Johannes Hardam \(Alblasserdam, 7 juni 1919 - Hamburg, 18 juni 1943\) - Oorlogsbronnen.nl](#)

[Willem Johannes Hardam | Oorlogsgravenstichting | Nationaal Archief](#)

[Alblasserdam, oorlogsmonument \(1\) - Nationaal Comité 4 en 5 mei : Nationaal Comité 4 en 5 mei](#)

Archief Scouting Alblasserdam, groepsblad Berkenbast 1937 – 2 en Berkenbast 1937 - 3

Archief Scouting Alblasserdam, groepsblad Molenwiek 1938-1 en Molenwiek 1939-7

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.